

A szlovák tanárképzés jubileuma

Budapest, a pedagógiai főiskolán alakult meg 1949 szeptemberében — más nemzetiségi nyelv- és irodalom tanszékkel együtt — a szlovák nyelv- és irodalom tanszék, amely a főiskola Szegedre kerülése, 1955 óta a városban folytatja munkáját. A Juhász Gyula Tanárképző Főiskolán jelenleg 3 oktató és egy lektor dolgozik a tanszéken. Az oktatás 30 éve alatt közel 250 szlovák szakos tanárt képeztek, akik az ugyancsak három évtizede megszerveződött általános és középiskolákban, kollégiumokban, valamint a szarvasi óvónő- és az esztergomi tanítóképzőben helyezkedtek el.

A tanszék megalakulása-nak évfordulójáról ünnepi főiskolai tanácsülésen emlékeztek meg tegnap, amelyen részt vettek a volt hallgatók, oktatók; a városi pártbizottság képviselőjében ott volt dr. Schmidt József munkatárs, a megyei tanácsot dr. Sódar Mihály, a művelődésügyi osztály helyettes vezetője, a városi Csanádi Géza osztályvezető képviselte. Dr. Sziklay László egyetemi tanár az MTA, Tóth Emília a Magyarországi Szlovákok Demokratikus Szövetsége képviselőjében vett részt az

ünnepségen. Dr. Moholy Károly főiskolai főigazgató beszédében elmondta: a szlovák tanszéken van az ország legnagyobb szlovák nyelvű szépirodalmi és szakkönyvek-ből álló könyvtára, a folyóirattárba 43-féle lap jár, ebből 32 szlovák nyelvű újság és folyóirat. Az oktatók jegyzetek és tankönyvek egész sorát munkálták ki eddig, és szolgálták ezzel a nemzetiségi pedagógusképzést. A tanszéken a szakmai feladatok ellátásán kívül ápolják a szlovák népi hagyományokat. A hallgatók a képzési időből fél évet tölthetnek Szlovákiában, a nyitási pedagógiai fakultáson, illetve a pozsonyi Comenius Egyetemen, ahol megismerkedhetnek a szlovák kultúra mai kérdéseivel is, és — természetesen — beszédkézségüket fejleszthetik.

A tanárképző főiskola szlovák tanszékének történetéről és tevékenységéről Bacsa Pál, a tanszék vezetője számolt be a tanácsülésen. Délután szakmai-módszertani témáról szóló előadásorozattal folytatódott az évforduló megünneplése, és szlovák esttel, a maglódi Szlovák Népi Együttes vendégszereplésével zárult.

Vízügyi emléknapiak

Százéves a vízmesterképzés Magyarországon. Az évforduló alkalmából s egyben a szegedi nagyvíz centenáriumnak tiszteletére vízügyi emléknapiakat rendez a Magyar Hidrológiai Társaság szegedi csoportja és a Tiszaparti Vízügyi Szakközépiskola.

A háromnapos rendezvény első napján, holnap, szombaton délelőtt negyed 11-kor kiállítás nyílik — 100 éves a vízmesterképzés Magyarországon címmel — a Tiszaparti iskolában. Az ünnepélyes megnyitót követően négy előadás hallgatható meg az érdeklődők, többek között a vízmesterképzésről, az egykori és a mai tiszai árvizekről.

Az iskola jelenlegi és volt tanítványainak képzőművészeti alkotásaiból rendezett kiállítást vasárnap délelőtt 9 órakor nyitják meg, ugyancsak a Tiszaparti szakközépiskolában. A további programban hat előadás hangzik el, egyebek között a szegedi partfal építésének történetéről és a felsőfokú intézményekben tanuló tudományos kutatási lehetőségeiről.

Hétfőn pályaválasztási tanácsadót tartanak a szakközépiskolában. Az érdeklődők a vízmesterképzés történetét bemutató kiállítás mellett megtekinthetik Az 1970-es Tisza-völgyi árvíz és Az 1974-es dunai pakura-vízszennyezés című filmeket is.

Közművelődés a szegedi járásban

Tegnap, csütörtökön Mórahalmon, az Erkel Ferenc Művelődési Házban ülést tartott a Csongrád megyei tanács közművelődési bizottsága. Szabó G. László, a megyei tanács elnökhelyettese köszöntötte a megjelenteket, közöttük Czákó Tibort, a Kulturális Minisztérium közművelődési főosztályának munkatársát.

A napirenden Bordány Mórahalom, valamint Szentest közművelődési helyzete, a helyi művelődési intézmények és termelőszövetkezetek együttműködése szerepelt. A résztvevők Gregor Józsefnének, a szegedi járási hivatal művelődésügyi osztályvezetőjének, valamint Mészáros Júliának, a szentesi városi tanács vb művelődésügyi osztályvezetőjének beszámolóit vitatták meg.

Bordányban három évvel ezelőtt a községi tanácsal együttműködve készítették közleptáru közművelődési tervet: adottak tehát a körülmények, hogy az itt lakók gyarapítsák általános mű-

veltségüket, szakmai tudásukat. Az általános iskolával és a mezőgazdasági egységekkel összefogva tanfolyamokat szerveztek a nyolc általánostól el nem végzetetteknek. A téveszkekben kulturális bizottságok alakultak, amelyek a művelődési házzal közösen eredményes munkát végeznek. Közös tenniakarás jellemzi Bordány közművelődési helyzetét, arra viszont nagy szükség lenne, hogy az anyagi erőforrásokat koncentráltabban használják fel, s hogy a művelődési házban főfoglalkozású népművelő legyen.

Mindkét községben gondot okoz hogyan vonják be a közművelődésbe a falvakban lakó, de nem itt dolgozó embereket. Ugyancsak közös probléma a tanyán élők művelődése. Mivel Bordányban négy, Mórahalmon öt tanyai iskola szűnt meg a közel-múltban, a pedagógusok pedig elköltöztek, a megmaradt épületeket igen nehéz továbbra is művelődési célokra felhasználni. Mórahal-

mon a könyvtár egyáltalán nem felel meg a mai követelményeknek. Ami pedig az oktatást illeti: három éve működik a nagyközségben a Radnóti gimnázium kihelyezett tagozata, viszont az alapfokú képzésben eddig nem tudtak osztályt indítani.

Szentesen a tanyaközpontok közművelődésével kapcsolatban tapasztalható hiányosságok. A négy tévesz szociális és kulturális alapjának „közös kezelése” szintén nehezíti az együttműködést.

Szabó G. László összefoglalójában — a hozzászólásokhoz és bejelentésekhez kapcsolódva — beszélt arról, hogy Csongrád megye sajátos településszerkezete különleges módszereket, bizonyultabb, differenciáltabb közművelődési munkát kíván. Döntő fontosságú tehát az együttműködés. A megyei tanács a TESZÖV-vel közösen, a közeljövőben, ajánlást ad az illetékeseknek a jövő évi közművelődési munka tervezéséhez.

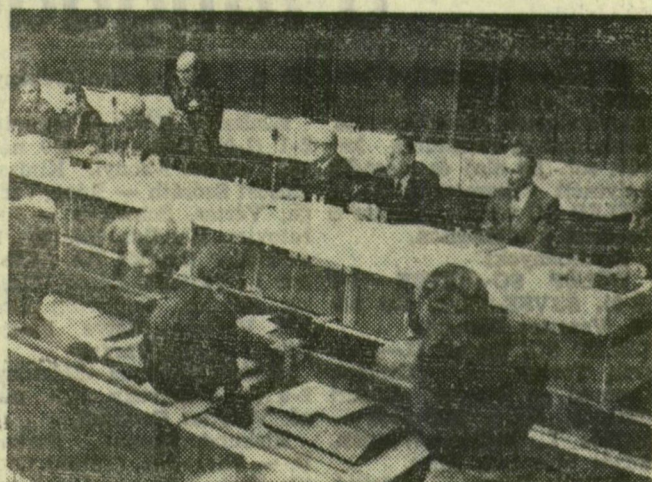
D. L.

Sebészeti kongresszus Szegeden

Szeged ad otthont a VII. Magyar Kísérletes Sebészeti Kongresszusnak. A Magyar Sebész Társaság 1967-ben alakult szekciója két évenként rendezi meg nemzeti kongresszusát, 1971 után a Szegedi Orvostudományi Egyetem most második alkalommal szervezte meg a tudományos tanácskozást.

A háromnapos kongresszus nyitóeseményét tegnap, csütörtökön délelőtt tartották meg az MTA Szegedi Biológiai Központjának előadótermében. A megnyitón részt vett dr. Koncz János, a megyei pártbizottság titkára és dr. Székely Sándor, a városi pártbizottság titkára. Dr. Petri Gábor egyetemi tanár, a SZOTE rektora, a kongresszus elnöke nyitotta meg a tudományos programozást. Ezt követően dr. Székely Sándor egyetemi tanár, a Magyar Sebész Társaság elnöke, a kongresszus fővédője köszöntötte a mintegy 200, többségében fiatal kutatót, majd jutalmakat adott át fiatal mellkassebészeknek.

A hazai sebészek mellett részt vesznek a kongresszus munkájában osztrák, cseh, szlovák, lengyel, szovjet és NDK-beli szakemberek. A programban öt nagy referátum hangzik el, melyeket a kísérletes sebészet kiváló hazai tudósai tartanak. Ezek az előadások egyúttal meghatározzák a tudományos tanácskozás tematikáját is. A tegnapi első plenáris ülésen dr. Eckhardt Sándor egyetemi tanár, az Országos Onkológiai Intézet igazgatója, a sebészeti műtétek és a daganatellenes immunválasz címmel, a délutáni dr. Petrányi Győző, az Országos Haematológiai és Vértranszfúziós Inté-

Dr. Petri Gábor megnyitja a kongresszust

zet tudományos osztályvezetője a szervátültetésben szereplő immunológiai tényezők kísérleti eredményeiről tartott előadást. Ma, pénteken napán dr. Bornemisza György egyetemi tanár, a DOTE kísérletes sebészeti intézet igazgatója a hasnyálmirigy-átültetés eredményeiről tart referátumot. A referátumokhoz 156 előadás, köztük kilenc film és kilenc poszterbemutató csatlakozik.

esendőse a coronáriakerítés csökkenésének tükrében címmel tart referátumot, holnap, a kongresszus zárónapján dr. Bornemisza György egyetemi tanár, a DOTE kísérletes sebészeti intézet igazgatója a hasnyálmirigy-átültetés eredményeiről tart referátumot. A referátumokhoz 156 előadás, köztük kilenc film és kilenc poszterbemutató csatlakozik.

Új tv-játékok

Három neves író egy-egy művének televíziós adaptációja szerepel a tv legújabb forgatási terveiben. A Viktor Rozov Családi fészek című darabjából készülő tv-játék a MAFILM műtermében formálódik, Nemere László rendezésében. A darab az összeköttetések érvényesítése, az elvtelenség, a hivatali összehangolások hű ábrázolásán túl őszinte hangon szól a valódi családról, az emberi kiábrándulásról is.

Zsámbéki Gábor a tv I-es csatornája nap múlva Kertész Ákos színpadon is látható, tét. (MTI)

Névnap című művének megfilmesítéséhez. A munkáskörnyezetben játszódó tv-játék egy drámai névnap ünnepét idéz.

Egy üzemi baleset rendőrségi vizsgálatának drámai menetét tárja a nézők elé Erdélyi Sándor Az egyetlen pillanat című tv-játéka, amelyet a hónap végén a MAFILM stúdiójában forgatnak a tv munkatársai — Gaál Albert instrukciói alapján. Az író, aki gyakorló mérnök, kiméletlen őszinteséggel mutatja be egy nagyüzem elmentmondásokkal terhes életét. (MTI)

Az érintkezések hatásáról

Ülést tartott tegnap, csütörtökön a Hazafias Népfőnt megyei gazdaságpolitikai, valamint nő- és rétegpolitikai bizottsága a népfőnt városi bizottságának tanácstermében. Jelen volt Nagy István, a Hazafias Népfőnt megyei elnöke is. Dr. Márton Sándornak, a megyei gazdaságpolitikai bizottság elnökének bevezető szavai után Farsang

Lászlóné dr., a megyei tanács vb kereskedelmi osztályának vezetője tájékoztatót tartott az 1979. július 23-án végrehajtott érintkezések keresletre gyakorolt hatásáról és az áruellátásról. Az összevont bizottsági ülésen résztvevők kérdéseket tettek föl, amelyekre a kereskedelmi osztály vezetője válaszolt.

Vántus István szerzői estje Budapesten

A Magyar Zeneművészek Szövetsége egyre több gondot fordít a vidéki városokban élő alkotók és előadó-művészek bemutatására. Ma már nem érvényes az az alaphelyzet, amely még pár évtizeddel ezelőtt is jellemezte és meghatározta a nem Budapesti előkomponisták, hangszeres és énekes előadók sorsát. Példánk szerint Vántus Istvánnak szemléletében, érvényesülésében és alkotókedve kibontásában nem kell azt éreznie, hogy Budapest és Szeged közt más a távolság, mint Szeged és Budapest között. S ő célzott is erre abban a kiadós beszélgetésben, amelyet Boros Attilával folytatott a Fészek Művészklub nagytérmeben rendezett koncerten, igazán örömdetesen sok érdeklődő előtt!

Hogy ez a központhoz fűződő kapcsolat idők folyamán létrejöhett — hiszen nem első esetben történt! —, abban a helyi kezdeményezés is szerepet játszott. Szövetségünk vidéki csoportjait lelkes és tevékeny munkát végeznek. Elsősorban ott, ahol a Zeneművészeti Főiskola helyi tagozatai erőteljes nevelőmunkát fejtenek ki. Mint éppen Szegeden. A Szegeden honos Vántus nem érezheti már magát valamilyen sors áldozatának. A budapesti szerzői est iránti érdeklődés igazolta, hogy Vántust számon tartja az ország, magának érzi a teljes magyar zenei világot.

A Fészek Művészklub jó lehetőséget adott Szeged nagynevű komponistájával való személyes találkozásokhoz. Persze az adottságok a kisebb volumenű művek bemutatását tették csupán lehetővé: a hegedűre írt

szólószvit, egy dal (a Web-eres-versre írt „Kuli”), az Aranykoporsó duettje előben, s egy részlet, még a Vaszy által vezényelt produkcióból hangszalagon, s két kamarazenei alkotás — a „Visszaverődések” és a „Naenia” — ennyi volt a műsor. Nem kevés, s egy cseppben is benne foglaltatik a tenger minden tulajdonsága.

E Vántus-kompozíciók 18 esztendő termését hozták el Budapestre. S bármekkora különbség van az 1961-ben komponált szvit és mondjuk a „Visszaverődések” sűrű közege között: Vántus fejlődésében a szervesen alakathoz illő megoldásokat tisztelhetjük. Valami barokkos indítást érzünk e két pólus között. Már az elsőt is az anyagszerűség és etikus megközelítés jellemzi, s például az itt időrendben utolsónak elhangzott sirató, a vonószenekari „Naenia” grafikus ábrázolásban egyetlen felfelé tartó vonallal volna

kifejezhető. Vántus jól sáfárkodik a mesterétől, Szabó Ferenc-től elsajátított technikai bázissal, s nagy koncentrációra képes. Tartózkodik a könnyen kínálkozó megoldásoktól: minden műve kitűnően van megtervezve. Fesztes formák, inkább bizonyos szükségesség, a korszerűség belső törvényeinek szemmel tartása jellemzi alkotómódját.

Nagy sikere volt annak, amit szavakkal kifejezésre juttatott, s amit a művek mondtak el. A sikerben pedig méltán osztoztak szegedi társai: Bódás Péter, Gregor József, Sinkó György, Szecskódy Ferenc s a Weninger Richárd által imponáló anyagismerettel irányított kamarazenei, a zeneművészeti főiskola szegedi tagozatának e sok reményre jogosító együttese. A Fészekben egybegyűlt szakmabeliek és zenebarátok élményszerző esttel gazdagodtak.

Raics István

Múzeumi kirándulások

A nemrégiben befejeződött 18. múzeumi és műemléki hónap Csongrád megyei rendezvényeinek újszerű kezdeményezése volt a múzeumi kirándulások szervezése. A Csongrád megyei Múzeumok Igazgatósága a múzeumi hónap idején olyan kirándulási programokat állított össze, melyeknek során a résztvevők megismerhették a megye múzeumi értékeit, népi műemlékeit, természeti szépségeit, tájházeit. A kezdeményezés célja elsősorban a munkáművelődés támogatása, a múzeumokat legkevésbé látogató rétegek megnyerése volt. Az územek, gyárak, vállalatok szocialista brigádjai, a KISZ Hazai tájakon-akciójára készülő fia-

taljait igyekeztek mozgósítani. Az územek saját autóbusszokkal szállították hétvégeken dolgozóikat a kopáncsi kanyarműzeumba, Szentest, Csongrádra, Várhelyre, az Opusztaszeri Nemzeti Emlékparkba, a Fehér-tóra. A kirándulásokon muzeológusok, folkloristák egyetemi hallgatók kalauzolták a résztvevőket, tartottak tárlatvezetéseket.

Az új kísérleti szolgáltatás beváltotta a hozzá fűzött reményeket. Hat územ és vállalat hét csoportban saját autóbusszal vett részt a múzeumok által szervezett kirándulásokon. Hétvégeken 225 munkásember ismerkedett meg a megye múzeumainak értékeivel, termé-

szeti szépségeivel. Hasznos volt a múzeumok szakembereinek, mert érdeklődő közönség előtt ismertethették meg a gyűjteményeket, a múzeumok kincseit. És hasznos volt a résztvevőknek is, mert azon túl, hogy új ismeretekkel gazdagodtak, hangulatos és kellemes napot töltöttek együtt. A programok sikerét és visszhangját bizonyítja, hogy érdeklődők irántuk az autókлуб és az idegenforgalmi hivatal is. A múzeumi ismeretterjesztés ezen új formája — úgy tűnik — valóban, élő igényre támaszkodott. Olyan emberek is merkedtek a múzeumok világával, akik talán még soha nem lépték át ezen intézmények küszöbét.